

Rekenkamer Oost-Nederland
T.a.v. het bestuur
Achter de Muren Zandpoort 6
7411 GE DEVENTER

Datum
27 november 2018

Zaaknummer
2018-013221

Onderwerp
Bestuurlijke reactie op
rekenkamerrapport Energie in transitie

Inlichtingen bij
Ane-Henk Visser
026 359 9925
post@gelderland.nl

Blad
1 van 5

Geachte heer, mevrouw,

Op 8 november 2018 heeft u ons het rapport 'Energie in transitie' over het gezamenlijk onderzoek van de rekenkamers naar de inzet van alle provincies op het gebied van energietransitie toegestuurd. U heeft ons verzocht om uiterlijk 29 november een schriftelijke reactie te geven op uw bestuurlijke nota. Middels deze brief geven wij invulling aan uw verzoek.

Algemeen

U heeft als gezamenlijke rekenkamers een overzichtelijk beeld weten te schetsen over de wijze waarop de provincies in Nederland de afgelopen periode invulling hebben gegeven aan de energietransitie. Hierbij zet u zowel in de inhoudelijke kaders als de financiering van de energietransitie helder uiteen. Ook geeft u helder inzicht in de stand van zaken van de energietransitie. De aanbevelingen die u aan de 12 provincies doet onderschrijven wij op hoofdlijnen. In deze brief geven wij onze reactie op uw aanbevelingen. Wij hebben ervoor gekozen om alle aanbevelingen toe te lichten. In een aantal gevallen geven wij al invulling aan de door u opgestelde aanbevelingen. Ook hebben uw aanbevelingen in een aantal gevallen betrekking op afspraken die in IPO-verband zouden kunnen worden gemaakt. Deze aanbevelingen zullen wij ook daar agenderen.

Zoals u ook in uw rapportage stelt is het een dynamische werkveld. Zo ook in Gelderland. Provinciale staten hebben met de voorjaarsnota 2018 een motie aangenomen om langjarige middelen beschikbaar te stellen voor Klimaat en energie. Met de begroting 2019 is hieraan invullingen geven door middel van het vaststellen van de Agenda Klimaat en Energie. Voor deze Agenda hebben provinciale staten tot 2030 per jaar 30 miljoen beschikbaar gesteld.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum
27 november 2018

Zaaknummer
2018-013221

Blad
2 van 5

Aanbeveling 1

“Toekomstige energieprogramma’s zullen nog meer een gezamenlijk programma met andere partijen worden dan nu het geval is. Dit heeft gevolgen voor de rol van PS. Daarom geven we PS de volgende aanbevelingen mee:

- a. Geef invulling aan uw kaderstellende rol door ambities te formuleren voor zowel korte als lange termijn, met ruimte voor de inbreng van partners in het totstandkomingsproces van deze ambities*
- b. Geef ruimte aan partners in het netwerk voor de uitvoering; als gevolg van de dynamiek zijn niet alle opties/mogelijkheden op voorhand te voorspellen*
- c. Verzeker u, naast de verantwoordingsinformatie die u van GS ontvangt, via procesinformatie dat het proces goed verloopt*
- d. Pak uw rol als ambassadeur door betrokken te zijn in het gezamenlijke proces*

Wij nodigen Provinciale Staten graag uit om het gesprek aan te gaan over de verdere invulling van de ambities voor zowel de lange termijn als korte termijn. De verdere invulling van de Agenda Klimaat en Energie zouden wij mede willen gebruiken om dat gesprek met Provinciale staten te voeren. Verder zien wij in het Gelderse Energie Akkoord de mogelijkheid om met partners te werken aan de opgave. De evaluatie van het GEA biedt ook het moment om de rol van de provincie daarin in te bezien en geeft ook inzicht in de processen die er in de samenwerking plaatvinden. In december 2019 rondt een onafhankelijke adviescommissie haar onderzoek af naar de wijze waarop partners de samenwerking met de provincie ervaren. (Daarbij gaat het om ervaringen en beelden bij de diverse partners over hun wisselwerking met PS, GS, ambtenaren en hun leidinggevendenden.) De lessen en adviezen zullen we goed gebruiken bij de samenwerking in het GEA-netwerk. Wij zien hierbij nadrukkelijk een rol voor Provinciale Staten.

Aanbeveling 2

Bepaal de weg richting einddoel en stel tussendoelen op. Dat zorgt ervoor dat de opgave concreet en behapbaar wordt.

De opgave waarvoor we staan is helder. 2050 klimaatneutraal. Als belangrijk tussendoel zien wij de emissiereductie van 55% in 2030 zoals in het klimaatinitiatief van onze Staten is opgenomen. De uitwerking hiervan nemen we onder andere mee in de verdere uitwerking van de agenda Klimaat en energie. We merken op dat de opgave, hoe helder ook, zeer complex is. Vele partijen werken samen, het concretiseren van ieders bijdrage is minstens even belangrijk om de complexiteit te kunnen reduceren als het stellen van tussendoelen.

Aanbeveling 3

Reken door wat het ingezette instrumentarium oplevert aan energiebesparing, productie van hernieuwbare energie en CO₂-reductie en/of betrek expert judgement bij aanvang van het (nieuwe) energietransitie programma.

Wij herkennen het beeld dat het van belang is dat inzichtelijk is wat de effecten zijn van ons beleid en om de voorgang in de opgave te kunnen beschouwen. Het toerekenen van opbrengsten aan provinciale instrumenten is echter lastig omdat in het beleidsveld Energietransitie vele actoren zijn. Wij werken daarom ook samen met onze partners in het GEA om de monitoring nog verder te verbeteren. Ten eerste om scherp in beeld te hebben hoe de transitie zich ontwikkelt. Ten tweede om ons waar mogelijk een beeld te kunnen vormen van de werking van de ingezette instrumenten. Dit ook als voorwaarde voor het kunnen voldoen aan aanbeveling 9. Ook voor het realiseren van deze aanbeveling 3 zullen we samenwerking zoeken in IPO-verband.

Aanbeveling 4.

Stuur zowel op provinciaal niveau als voor de regio's in de Regionale Energiestrategieën aan op:

- a. het zoveel mogelijk hanteren van dezelfde terminologie als het gaat om het formuleren van de ambities ten aanzien van energietransitie. Aansluitend bij Europese en landelijke afspraken gaat het om:*

- Opwekking hernieuwbare energie (in PJ en als % van het finale gebruik)*
- Energiebesparing (in PJ en als % van het finale gebruik)*
- CO₂-reductie (in tonnen)*

b. het gebruik van vergelijkbare eenheden en referentie jaren in de te formuleren ambities

c. gelijke ijkmomenten in de periode tussen 2020 en 2050, bijvoorbeeld elke 5 jaar

d. pak dit zoveel mogelijk in IPO-verband op

De Regionale Energie Strategieën (RES) zijn wij als de mogelijkheid om samen met onze partners te werken aan een verdergaand eenduidig begrippenkader en afspraken te maken over doelstellingen. Dit doen wij zowel richting onze regionale partners alsook in IPO-verband.

Wij zien aanbeveling 2, 3, 4 en 9 uitdrukkelijk in verband met elkaar.

Aanbeveling 5.

Maak gebruik van de landelijke Klimaatmonitor voor het in beeld brengen van effecten en voorzie PS daarnaast van informatie waaruit de inzet van de provincie en de resultaten daarvan blijkt.

In de huidige monitoring maken wij al gebruik van de landelijke klimaatmonitor. Binnen het GEA wordt deze nog verrijkt met aanvullende informatie die betrekking heeft op de Gelderse voortgang. Dit zullen wij blijven continueren.

Datum
27 november 2018

Zaaknummer
2018-013221

Blad
4 van 5

Aanbeveling 6.

Sluit met de indicator CO₂-uitstoot zoals opgenomen op waarstaatjeprovincie.nl (en de landelijke klimaatmonitor) aan op de in het BBV opgenomen indicatoren.

Wij hebben deze aansluiting reeds gemaakt.

Aanbeveling 7.

Stel via het IPO aan BZK voor om twee indicatoren toe te voegen aan de indicatoren die alle provincies gebruiken voor het thema energietransitie, te weten:

- a. Omvang van finale energiegebruik in TJ en als percentage ten opzichte van het energiegebruik in 1990*
- b. Omvang van hernieuwbare energie als percentage van het finale energiegebruik*

De door u voorgestelde indicatoren zijn nuttig om op hoofdlijnen de voortgang van de energietransitie te monitoren. Wij zullen dan ook in IPO verband onderzoeken het mogelijk is om deze indicatoren te laten toevoegen aan de BBV.

Aanbeveling 8.

Maak interprovinciaal afspraken over het labelen van middelen voor energietransitie, zodat inzichtelijk kan worden gemaakt welke financiële impuls provincies geven aan de energietransitie.

Wij willen in interprovinciaal verband onderzoeken of het mogelijk is deze labelling toe te passen (ook andere programma's dragen bij zonder dat het mogelijk is om de bijdrage financieel te vertalen), en of het zinvol is om de financiële impuls van de provincies te kunnen vergelijken. De bijdragen van het Rijk, de bijdragen van partners e.d. zouden daarin ook meegenomen moeten worden.

Aanbeveling 9.

Zet in op een gezamenlijke leeragenda door middel van interprovinciale evaluaties van instrumenten. Zo ontstaat inzicht in de faal- en succesfactoren van provinciale instrumenten voor de energietransitie.

Wij willen graag samen met het IPO een rol spelen om hieraan invullen te geven.

Samenwerking en leren van elkaar vindt nu ook al plaats binnen de IPO Advies Commissies en de daarbij behorende werkgroepen. Daarnaast gebeurt dat bij nieuwe ontwikkelingen in ad hoc werkgroepen, gericht op effectief kennis met elkaar ontwikkelen.

De Regionale Energiestrategieën (RES) zien wij als ook als belangrijk onderwerp om gedachten over aanpak en ervaringen te wisselen.

Datum
27 november 2018

Zaaknummer
2018-013221

Blad
5 van 5

Aanbeveling 10.

Verzoek GS om u over 1 jaar te informeren over de stand van zaken ten aanzien van de aanbevelingen uit dit rapport.

Wij zijn voornemens PS bij jaarlijkse Planning & Control documenten te informeren over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Clemens Cornielje
Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst
Secretaris

